

U s t a w a

z dnia 31 marca 1922 r.

o podatku od wzbogacenia się, które ujawniło się przez nabycie nieruchomości i przez spłatę długów hipotecznych.**Art. 1.** Podatkowi od wzbogacenia się podlegają:

- a) osoby fizyczne, tudzież podlegające podatkowi przemysłowemu, zarobkowemu, względnie procederowemu osoby prawne, o ile jedne i drugie są właścicielami gruntów, placów i budynków, położonych na obszarze Rzeczypospolitej, a nabytych w drodze odpłatnej w czasie od 1 stycznia 1918 r. do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy;
- b) osoby fizyczne, które w okresie czasu od dnia 1 stycznia 1918 r. aż do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, spłaciły częściowo lub w całości wierzytelności, obciążające hipotekę nieruchomości do tych osób należących, nie zaciągając z tej przyczyny nowych hipotecznych zobowiązań dłużnych, o ile spłacone wierzytelności powstały przed 1 stycznia 1915 r.

Podatkowi temu podlegają również spadki, wające (nieobjęte) po osobach fizycznych, określonych w poprzednich ustępach niniejszego artykułu.

Art. 2. I. Od podatku są całkowicie zwolnione:

- a) Państwo i związki samorządowe, Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, Poczтовая Kasa Oszczędności, Polski Bank Krajowy i Polski Bank Komunalny;
- b) osoby prawne odnośnie do nieruchomości (art. 1 p. a), nabytych dowodnie dla celów przemysłowych, celem prowadzenia lub rozszerzenia własnej działalności przemysłowej, o ile chodzi o zakłady przemysłowe, lub w których umieszczone zostały własne biura, składy i t. p., o ile chodzi o zakłady handlowe;
- c) spółdzielnie aprowizacyjne i ich związki;
- d) osoby, które nabyły nieruchomości (art. 1) na zasadzie ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. № 70, poz. 462), ustawy z dnia 17 grudnia 1920 r. o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. z 1921 r. № 4, poz. 18), tudzież nabywcy gospodarstw rolnych do 43 ha na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego oraz powia-

tów: białowieskiego, grodzieńskiego i wołkowskiego województwa białostockiego;

- e) osoby, które dowodnie wykażą, że nabyły nieruchomości (art. 1 p. a), względnie spłaciły wierzytelności (art. 1 p. b) ze środków, uzyskanych w drodze realizacji majątku nieruchomego i ruchomego, oraz wierzytelności hipotecznych, posiadanych już w dniu 1 sierpnia 1914 roku lub takiego majątku, odziedziczonego przed dniem nabycia nieruchomości, względnie spłacenia wierzytelności;
- f) reemigranci, którzy udowodnią, iż nabyli nieruchomości ze środków, przywiezionych do Polski z zagranicy;
- g) nabywcy nieruchomości, w art. 1 lit. a) wymienionych, za kwotę nie przewyższającą:
 - 400,000 mk., względnie 1,000.000 mk., o ile nabycie nastąpiło w pierwszym, względnie drugim półroczu 1921 r. i w r. 1922 do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

250.000 mk.	o ile nabycie nastąpiło w 1920 r.
50.000	" " " " " " 1919 r.
20.000	" " " " " " 1918 r.

- h) osoby, które spłaciły wierzytelności, w art. 1 lit. b) wymienione, w kwocie do 15.000 mk. łącznie;
 - i) osoby, należące do kategorii właścicieli gruntów o obszarze do 43 ha, które nabyły nieruchomości (art. 1 p. a) na podstawie transakcji, zawartych pomiędzy członkami rodziny do II stopnia pokrewieństwa łącznie.
- II. Od podatku są częściowo zwolnione:

Osoby, które udowodnią, że od nabytych nieruchomości (art. 1 p. a) zapłaciły bądź za siebie, bądź za sprzedającego, do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy na rzecz kraju (Państwa), gmin miejskich i wiejskich na Śląsku Cieszyńskim podatek od przyrostu wartości, pobierany na mocy Ustawy Śląskiej z dnia 2 maja 1913 r. (Dz. Ust. i Rozp. Kr. № 35 i rozporządzenie Tymczasowej Komisji Rządowej z dnia 6 czerwca 1921 r. L.VIII 2530/9); mają one prawo potrącić połowę zapłaconego podatku od przyrostu wartości, od sumy podatku, przypadającego na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 3. Podatek wynosi:

- A. Od osób, wymienionych w art. 1 p. a):
- 1) 50% ceny kupna, przyjętej za podstawę wymiaru opłaty stemplowej (należności prawnej) od aktu nabycia nieruchomości po strąceniu przyjętych do zapłaty i zaciągniętych na kupno długów hipotecznych, o ile nabycie nastąpiło w 1918 r.;
 - 2) 40% ceny kupna, przyjętej za podstawę wymiaru opłaty stemplowej (należności praw-

nej) od aktu nabycia nieruchomości po strąceniu przyjętych do zapłaty i zaciągniętych na kupno długów hipotecznych, o ile nabycie nastąpiło w 1919 r.;

- 3) 30% ceny kupna, przyjętej za podstawę wymiaru opłaty stemplowej (należytości prawnej) od aktu nabycia nieruchomości po strąceniu przyjętych do zapłaty i zaciągniętych na kupno długów hipotecznych, o ile nabycie nastąpiło w 1920 r.;
- 4) 20%, względnie 10%, w pierwszym, względnie drugim półroczu 1921 r. i w r. 1922 aż do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

O ile cena nabycia przewyższa minimum, ustanowione dla każdego roku w art. 2 lit. g):

5	krotnie	podatek	podwyższa	się	o	25%
10	"	"	"	"	o	50%
15	"	"	"	"	o	75%
20	"	"	"	"	o	100%

B. Od osób, wymienionych w art. 1 p. b):

- 1) 40% sumy spłaconej wierzytelności, o ile spłata nastąpiła w 1918 r.;
- 2) 80% sumy spłaconej wierzytelności, o ile spłata nastąpiła w 1919 r.;
- 3) 140% sumy spłaconej wierzytelności, o ile spłata nastąpiła w 1920 r.;
- 4) 200%, względnie 250%, w pierwszym, względnie drugim półroczu 1921 r. i w r. 1922 aż do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

O ile spłacona wierzytelność przenosi sumę:

75.000	mk.	—	podatek	podwyższa	się	o	25%
150.000	"	"	"	"	"	o	50%
225.000	"	"	"	"	"	o	75%
300.000	"	"	"	"	"	o	100%

Art. 4. Każdy płatnik (art. 1) z wyjątkiem płatników, należących do kategorii właścicieli gruntów o obszarze do 43 ha (art. 6), jest obowiązany przypadający odeń podatek (art. 3) obliczyć i wnieść połowę w ciągu miesiąca, licząc od dnia następnego po ogłoszeniu rozporządzenia wykonawczego do ustawy niniejszej, do kasy skarbowej (urzędu podatkowego) tego okręgu, w którym położona jest nieruchomość, określona w art. 1, drugą zaś połowę w ciągu 6 tygodni po upływie pierwszego terminu płatności.

Na rachunek powyższej kasy skarbowej (urzędu podatkowego) można podatek wpłacić także do innej kasy skarbowej (urzędu podatkowego), do Pocztovej Kasy Oszczędności, do Polskiej Krajowej Kasy Póżyczkowej, do Polskiego Banku Krajowego, do krajowych banków dewizowych tudzież do ich oddziałów, znajdujących się na obszarze Rzeczypospolitej.

Nadto winien płatnik w terminie wyżej określonym przesłać właściwej Izbie skarbowej szczegółowe obliczenie podatku wraz z dowodem jego uiszczenia. W obliczeniu tem należy pod rygorem art. 99 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o państwowym podatku dochodowym i podatku majątkowym (Dz. U. R. P. № 82, poz. 550) określić dokładnie nieruchomość (art. 1) termin i cenę nabycia, osobę, od której ją nabyto, tudzież zamieścić wiadomości o tem, kiedy, gdzie i w jakiej kwocie pobrano opłatę

skarbową (należytość) od aktu nabycia nieruchomości, względnie, o ile chodzi o podatek, określony w art. 1 p. b), podać sumę spłaconej wierzytelności, czas jej spłacenia oraz oznaczyć dokładnie nieruchomość, która obciążona była tą wierzytelnością.

Wspomniane obliczenia, składane przez płatników, nie mogą być podstawą do nakładania kar, przewidzianych w obowiązujących ustawach o opłatach stemplowych (należytościach) za fałszywe wpisanie do aktu kupna i sprzedaży ceny nabycia nieruchomości.

Art. 5. Izba skarbową bezpośrednio lub przez Urzędy skarbowe I instancji bada prawidłowość obliczenia i jeżeli się okaże, że podatek wniesiony w kwocie niższej niż należało, to płatnik winien przypadającą różnicę wraz z odsetkami za zwłokę, określonymi w art. 10, a biegnącymi od dnia następnego po upływie terminu, wspomnianego w art. 4, wpłacić do kasy skarbowej w ciągu dni 8 od dnia postawienia w tym względzie żądania Izby skarbowej, a to pod rygorem przymusowego ściągnięcia.

Od decyzji Izby skarbowej wolno w powyższym terminie wnieść odwołanie, które rozstrzyga ostatecznie Minister Skarbu.

Odwołanie wnosi się do Izby skarbowej.

Odwołanie nie wstrzymuje obowiązku zapłacenia wspomnianej różnicy w określonym wyżej terminie 8-dniowym.

Art. 6. Płatnikom, należącym do kategorii właścicieli gruntów o obszarze do 43 ha, oblicza podatek Izba skarbową, w której okręgu położona jest nieruchomość, określona w art. 1.

O dokonaniem obliczenia zawiadamia się płatników za pomocą nakazu płatniczego, od którego można wnieść odwołanie do wspomnianej władzy w ciągu dni 30, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego.

Odwołanie rozstrzyga ostatecznie Minister Skarbu.

Podatek należy wpłacić w połowie (art. 4) w ciągu dni 30 licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego, a drugą połowę w ciągu następnych 6 tygodni a to pod rygorem, wskazanym w art. 10.

Art. 7. Osoby, wymienione w art. 2 p. b), e), f), obowiązane są w ciągu 2 miesięcy, licząc od dnia następnego po ogłoszeniu ustawy niniejszej, złożyć Izbie skarbowej, w okręgu której położona jest nieruchomość (art. 1), prośbę o uwolnienie od podatku wraz z dokumentami, stwierdzającymi dowodnie stan faktyczny, uzasadniający to zwolnienie.

Termin powyższy może Izba skarbową przedłużyć jedynie w tych wypadkach, w których osoby wspomniane wiarygodnie wykażą, że zebranie określonych wyżej dokumentów wymaga dłuższego czasu.

Władze i urzędy państwowe są obowiązane wydawać stronom interesowanym potrzebne dokumenty bezpłatnie i wolne od stempla z wyraźnym określeniem celu.

Imieniem osób, należących do kategorii właścicieli gruntów o obszarze do 43 ha, prośbę może

składać także właściwy urząd gminny.
Prośby spóźnione odrzuca się.

Art. 8. Prośby, wspomniane w artykule poprzednim, rozstrzyga Izba skarbową, przyczem stosuje się odpowiednie przepisy art. 5.

Art. 9. Instytucje poborowe, określone w art. 4 cz. 2, winny o każdej dokonanej u nich wpłacie podatku zawiadomić w ciągu trzech dni właściwą (art. 4 cz. 1) kasę skarbową (urząd podatkowy).

Nadto winny banki dewizowe i ich oddziały pobrany podatek, po strąceniu prowizji za pobór, określonej przez Ministra Skarbu, we wspomnianym terminie przestać, względnie przekazać właściwej kasie skarbowej (urzędowi podatkowemu), a to pod rygorem odsetek za zwłokę w wysokości jednego procentu za każdy dzień zwłoki.

Pocztowa Kasa Oszczędności, Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, jakoteż Polski Bank Krajowy i ich oddziały winny w dniu, w którym wpłatę uskutecznią, zapisać pobrany podatek na dobro Skarbu Państwa.

Art. 10. Kwoty podatku, nie wpłacone w terminie płatności (art. 4 i 6), uważane będą za zaległość, od której pobierze się odsetki za zwłokę w wysokości 5% miesięcznie, począwszy od dnia następnego po upływie terminu płatności (art. 4 i 6). Przytem każdy rozpoczęty miesiąc liczy się za cały.

Zaległość będzie ściągana przymusowo wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi.

Art. 11. Banki dewizowe i ich oddziały, znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej, obowiązane są pobrać podatek, wpłacony do ich kas w myśl art. 4 cz. druga, i ściśle zastosować się do przepisów art. 9.

Art. 12. Winni naruszenia obowiązków, określonych w art. 11, ulegną grzywnie do jednego miliona marek, którą nakłada Izba skarbową.

Od orzeczenia Izby skarbowej można wnieść odwołanie, które rozstrzyga Minister Skarbu.

Odwołanie wnosi się do Izby skarbowej w ciągu dni 8 po doręczeniu orzeczenia.

Wykonanie orzeczenia karnego wstrzymuje się aż do rozstrzygnięcia wniesionego odwołania przez Ministra Skarbu, który może nadto orzec odebranie wspomnianym na wstępie instytucjom praw banku dewizowego.

Art. 13. Cała suma, należna Skarbowi od każdego płatnika (art. 1) z tytułu podatku od wzbogacenia się, odsetek za zwłokę i kosztów egzekucyjnych (art. 10), korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego ruchomego majątku płatnika przed wszystkimi przywilejami i obciążeniami, z wyjątkiem należności Skarbu z tytułu nadzwyczajnej daniny państwowej.

Art. 14. Suma podatku, przypadająca od płatnika (art. 1 lit. a), ciąży wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi (art. 10) na nieruchomości, określonej w art. 1 lit. a), i korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z tejże nieruchomości przed wszystkimi przywilejami i obciążeniami hipo-

tecznymi, z wyjątkiem należności Skarbu z tytułu nadzwyczajnej daniny państwowej i podatków, tudzież zawartych przed ogłoszeniem niniejszej ustawy pożyczek amortyzacyjnych tych instytucji kredytowych, których zobowiązania posiadają w myśl obowiązujących w tym względzie przepisów bezpieczeństwo publiczne.

Art. 15. Wszystkie władze i urzędy państwowe oraz samorządowe, a w szczególności notariusze i urzędy hipoteczne — są obowiązane na żądanie władz skarbowych udzielać wszelkich wiadomości, potrzebnych do obliczenia podatku, jakoteż dozwalać dostępu do ksiąg, aktów i rejestrów urzędnikom skarbowym, do tego wyznaczonym.

Winni naruszenia tego obowiązku odpowiadają wedle ogólnie obowiązujących przepisów organizacyjnych, względnie służbowych.

Art. 16. Minister Skarbu jest władny udzielić częściowego lub zupełnego uwolnienia od podatku i odsetek za zwłokę (art. 10) w tych wypadkach, w których ściśle dopełnienie obowiązku zapłaty byłoby ze względów ogólnopństwowych niepożądane.

Oдноśne prośby składać należy do Ministra Skarbu w ciągu miesiąca po ogłoszeniu rozporządzenia wykonawczego do ustawy niniejszej.

Nadto władny jest Minister Skarbu udzielić odroczenia lub rozłożenia na raty, przyczem pobierane będą procenta za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie.

Art. 17. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 18. Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Marszałek:

Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:

Antoni Ponikowski

Minister Skarbu:

Michalski